

NOVELA ŘÁDU VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ V CÍRKVI A SOUVISEJÍCÍ ZMĚNY DALŠÍCH ŘÁDŮ

A) Úvod

Koncepční komise během své činnosti upozornila synodní radu, že platný Řád výchovy a vzdělávání v církvi není zcela kompatibilní s ostatními řády ČCE. Synodní rada proto uložila Poradnímu odboru organizačnímu a právnímu, aby provedl revizi ŘVVC a v případě potřeby připravil jeho novelu.

Poradní odbor organizační a právní navrhl novelu Řádu výchovy a vzdělávání v církvi, která přesněji upravuje zřizování, postavení a činnost poradních odborů i některá další ustanovení a uvádí terminologii řádu do souladu s ostatními řády ČCE.

Synodní rada tedy v tomto tisku předkládá 1. zasedání 33. synodu návrh novelizovaného znění.

Současně s novelou Řádu výchovy a vzdělávání v církvi předkládá synodní rada 1. zasedání 33. synodu také návrh souvisejících změn Jednacího a volebního řádu a Řádu pro studenty teologické fakulty. Navržené změny odstraňují rozpory mezi těmito řády ve věci zástupců teologů na synodu a na celocírkvní poradě mládeže a upravují způsob jejich volby.

B) Novela Řádu výchovy a vzdělávání v církvi

Preamble

Cílem výchovy a vzdělávání v Českobratrské církvi evangelické je vést členy církve všech generací k Ježíši Kristu, k samostatné a živé víře, k odpovědnosti ve sboru, církvi, společnosti, ke křesťanské službě a pomoci a ekumenické spolupráci.

Církev však **také** přijímá spoluodpovědnost za společnost, v níž žije. Proto do své výchovy a vzdělávání zahrnuje působení ve školách, v diakonických střediscích nebo jiných sociálních zařízeních, v nemocnicích, ve vězeních, ve sdělovacích prostředcích, při své publikační práci a na všech místech, kde její členové žijí a působí.

Smyslem **Řádu** výchovy a vzdělávání **v církvi** je především vymezit místo, které výchova a vzdělávání v evangelické církvi mají, včetně jejich neodmyslitelné vazby na církevní sbory všech stupňů, podtrhnout jejich často generační a skupinové zaměření a vytvořit pro ně v církvi i odpovídající podmínky.

Oddíl A. Výchova a vzdělávání v církvi

Čl. 1. Zásady a cíle výchovy a vzdělávání v církvi

1. Základem výchovy a vzdělávání v církvi je její bohoslužebný život – především pak nedělní bohoslužby, při nichž se setkávají všechny věkové skupiny sboru a společně naslouchají Božímu poselství, přijímají svátosti a oslavují Pána Boha písněmi, chvalozpěvy a modlitbami.
2. Výchovnou a vzdělávací práci koná církev vedle bohoslužebných shromáždění i v dalších shromážděních a setkáních programově i obsahově zaměřených na určitou věkovou kategorii nebo na vybrané oblasti. Proto také pořádá účelová shromáždění ve sborech, seniorátní a celocírkvní setkání, dny, sjezdy, kursy, porady, ekumenická setkání, modlitební setkání, diskusní večery, vzdělávací programy, brigády, prázdninové pobyty, výlety apod. Pro účely výchovy a vzdělávání rovněž vydává různé pomůcky (příručky, časopisy, zpěvníky, sborníky, brožury, apod.).
3. Otázky výchovy a vzdělávání v církvi jsou zařazovány do programů shromáždění církevních sborů na všech stupních.

Čl. 2. Obsah výchovy a vzdělávání v církvi

1. Obsahem výchovy a vzdělávání v církvi je poznávat Písmo svaté, naslouchat Božímu slovu dosvědčenému dílem Ježíše Krista a na slyšené slovo odpovídat v modlitbách i v životních postojích sborů i jednotlivců.

Čl. 3. Zaměření výchovy a vzdělávání v církvi

1. Řád výchovy a vzdělávání se zaměřuje na:
 - výchovu a vzdělávání dětí,
 - výchovu a vzdělávání mládeže,
 - výchovu a vzdělávání katechumenů,
 - výchovu a vzdělávání laiků.
2. Výchovu a vzdělávání kazatelů a ordinovaných presbyterů upravuje Řád pro kazatele.

Oddíl B. Odpovědnost za výchovu a vzdělávání v církvi a jejich hospodářské zajištění

Čl. 4. Odpovědnost za výchovu a vzdělávání

1. Za výchovu a vzdělávání v církvi odpovídají na všech stupních správní orgány církevních sborů (farního, seniorátního, povšechného) – jejich správní orgány, t.j. staršovstva spolu s kazatelem, seniorátní výbory a synodní rada. Výchova a vzdělávání jsou je v rozhodující míře záležitostí farních sborů. Sboru mohou ve oblastech výchovy a vzdělávání spolupracovat. Senioráty a povšechný sbor spolupracují organizačně a metodicky.
2. Kde je to účelné, ustanovují správní orgány církevních sborů pro oblast výchovy a vzdělávání, resp. i pro jejich jednotlivé okruhy, poradní odbory, případně a pověřují k této práci určitého pracovníka. Vztah mezi poradním odborem a pověřeným pracovníkem upravuje statut poradního odboru vydaný správním orgánem příslušného církevního sboru. Poradní odbory v oblasti své působnosti a svého poslání výchovu a vzdělávání blíže sledují a organizačně i obsahově se na ní podílejí.
3. Poradní odbory jsou za svou práci odpovědné správnímu orgánu, který je ustanovil. Náplň práce a pravidla činnosti poradního odboru upravuje statut poradního odboru vydaný správním orgánem příslušného sboru, pokud Církevní zřízení nebo řády nestanovují jinak.
4. Poradní odbory plní zejména tyto úkoly:
 - dávají podněty pro práci v oblasti výchovy a vzdělávání,
 - předkládají návrhy na vhodné pomůcky a materiály pro výchovu a vzdělávání, připravují programy pro různá shromáždění
 - v rozsahu stanoveném statutem pořádají nebo připravují kursy, rekreace pro rodiny i pro rodiny s dětmi s postižením, tábory pro děti, semináře pro učitele nedělních škol a pro pracovníky mezi mládeží, semináře pro křesťanské pedagogy apod.
5. Farní sbory pečují zejména o výchovu a vzdělávání ve sboru a ~~jeho~~ v rodinách svých členů. Staršovstva dbají na to, aby se ve sborech v rámci ~~jeho~~ výchovné a vzdělávací práce konala různá účelová shromáždění, sborové dny, biblické hodiny pro různé generace, rodinná setkání, diskusní večery apod. Starší se při návštěvách rodin zajímají o křesťanskou výchovu a vzdělávání dětí.
6. Seniorátní výbory pečují o to, aby se v seniorátech konala vzdělávací shromáždění (~~pastorální a~~ presbyterní konference, vzdělávání učitelů nedělních škol, setkání kurátorů, seniorátní pěvecký sbor apod.).
7. Synodní rada ustanovuje pro pastorační, výchovnou a vzdělávací práci:
 - a. pastorační pracovníky
 - b. poradní odbory
 - poradní odbor pro práci s dětmi
 - poradní odbor mládeže (jinak též Celocírkevní odbor mládeže)
 - poradní odbor pro laiky
 - poradní odbor pro práci s lidmi s postižením
 - popř. další podle potřeby

Synodní rada zprostředkovává výměnu zkušeností a nabídek programů mezi církevními sbory, zařízeními zvláštní církevní služby a v rámci ekumeny.

8. ~~Příslušné poradní odbory synodní rady:~~

- ~~• dávají do sborů podněty,~~
- ~~• předkládají synodní radě návrhy na vhodné pomůcky a materiály pro výchovu a vzdělávání v seniorátech, ve sborech a v rodinách, připravují programy pro různá shromáždění (vánoční, velikonoční) apod.,~~

- pořádají celocírkevní kurzy, rekreace pro rodiny i pro rodiny s dětmi s postižením, tábory pro děti, semináře pro učitele nedělních škol a pro pracovníky mezi mládeží, semináře pro křesťanské pedagogy apod.;
 - svolávají pravidelné porady se zástupci seniorátů, případně sborů.
8. Synodní rada pověřuje určené pracovníky ÚCK nebo jiné celocírkevní pracovníky své tajemníky, aby se věnovali organizaci této práce, navštěvovali sbory a sledovali způsoby výchovné a vzdělávací práce v domácí ekumeně i v zahraničí.
 9. Církevní sbory všech stupňů vyhledávají ~~pro tuto oblast~~ vhodné spolupracovníky pro výchovnou a vzdělávací činnost a pečují o jejich vzdělávání. Odpovídající pozornost věnují i jejich vzdělávání.

Čl. 5. Hospodářské zajištění výchovy a vzdělávání

1. Prostředky pro výchovu a vzdělávání v církvi zajišťují správní orgány příslušného církevního sboru příslušných církevních sborů v rámci svých rozpočtů a ve svých rozpočtech na ně pamatují.

Oddíl C. Výchova a vzdělávání jednotlivých skupin

Čl. 6. Výchova a vzdělávání dětí

1. Místem křesťanské výchovy a vzdělávání dětí je především věřící rodina. Křtem nebo prezentací berou rodiče na sebe závazek ~~této výchovy a vzdělávání~~, že budou své děti křesťansky vychovávat a vzdělávat. Svým příkladem ukazují dětem cestu víry a vedou je do obecnství sboru.
2. Výchova a vzdělávání dětí ve farním sboru probíhá při pravidelných bohoslužebných shromážděních, dětských bohoslužbách (v nedělní škole), biblických hodinách pro děti, výuce náboženství ve sboru či na školách, táborech, rodinných setkáních apod. Tato činnost se děje v misijní otevřenosti.
3. Staršovstvo pověřuje k této práci vhodné členy sboru a dbá, aby se na ni systematicky připravovali na jejich systematickou přípravu. Souběžně s péčí o děti se věnuje i jejich rodinám.
4. ~~Důležitým prvkem této činnosti jsou i obdobná setkání seniorátní a celocírkevní.~~
5. Ke křesťanské výchově a vzdělávání dětí patří také příprava ke konfirmaci, která probíhá ve farních sborech v souladu s vyznáním a řády církve; jejím místem je především farní sbor.
6. ~~Konfirmace je především společným vyznáním víry konfirmovaných i utvrzením víry ostatních členů sboru, nejen pouhou slavností.~~

Čl. 7. Výchova a vzdělávání mládeže

1. Místem výchovy a vzdělávání mládeže jsou církevní sbory všech stupňů. Staršovstva sborů pečují o vznik a působení skupin mládeže (sdružení) a vytvářejí prostor pro jejich činnost. ~~Spolu se skupinami mládeže se podílejí na přípravě sborových dnů mládeže, vzdělávacích programů, brigád, diskusních večerů, ekumenických setkání~~ S pomocí skupin mládeže organizují sborové dny mládeže, vzdělávací programy, brigády, diskusní večery, ekumenická setkání apod. Seniorátní výbory a synodní rada zaměřují svou pozornost zejména na seniorátní dny mládeže, seniorátní, resp. celocírkevní, kurzy pro mládež, sjezdy mládeže, církevní brigády, vydávání potřebných pomůcek apod.
2. Sbory všech stupňů zřizují své poradní odbory mládeže. Virilním členem odboru je kazatel pro mládež příslušného církevního sboru. Pokud není ustanoven, je virilním členem vždy pracovník pověřený k práci mezi mládeží (kazatel, pastorační pracovník, presbyter, sborový bratr či sestra). ~~Předsedu a členy~~ Členy poradního odboru jmenuje příslušný správní orgán podle návrhu mládeže, podaného na základě volby. Předsedové poradních odborů mládeže jsou ~~navrhováni~~ jmenováni ~~ve~~ na základě zvláštní volby, ~~kteřou; tuto volbu zpravidla vykonávají členové nově zvoleného odboru ze svého středu~~ zpravidla na první schůzi svolané, kterou volá předseda ~~ou~~ dosavadním.
3. Kromě činností uvedených v oddílu B tohoto řádu se práce odborů mládeže zaměřuje i na ~~připravovanou~~ přípravu setkání a pomůcky, předávání informací mezi skupinami mládeže, zprostředkování účasti mládeže na správě církve a úsilí o založení skupiny mládeže tam, kde se dosud neschází.
4. Ve farních sborech, kde je to účelné, je odbor mládeže ustanovován na období jednoho roku a je nejméně tříčlenný.

5. Poradní odbor mládeže seniorátu (jinak též seniorátní odbor mládeže) je ustanovován na období dvou let a má kromě virilního člena čtyři až devět členů a dva až čtyři náhradníky, z nichž nejméně polovina je musí být z řad mládeže do 30 let. Počet členů a náhradníků poradního odboru stanovuje seniorátní výbor ve statutu poradního odboru. V poradním odboru mládeže seniorátu smějí být ~~Lze ustanovit nanejvýše dva zástupce~~ členové z jednoho farního sboru.
6. Poradní odbor mládeže synodní rady (jinak též Celocírkevní odbor mládeže) je ustanovován na období dvou let a má kromě celocírkevního kazatele pro mládež devět členů a čtyři náhradníky. Čtyři členové poradního odboru a dva náhradníci ~~jsou~~ musí být kazatelé v činné službě. Nejméně polovina členů odboru je musí být z řad mládeže do 30 let. Práce odboru se jako poradce účastní rovněž jeden zvolený zástupce bohoslovců ~~z řad~~ zapsaných do seznamu kandidátů služby v církvi (viz ŘSB čl. 3, odst. 2) ČCE.
7. K jednáním se poradní odbory mládeže scházejí podle potřeby, nejméně jednou za tři měsíce. Z těchto jednání pořizují zápis.
8. Každý poradní odbor mládeže poskytne poradním odborům vyššího stupně ~~svou~~ kontaktní adresu, na niž budou zasílány informace a materiály.
9. Zprávy o své činnosti předkládají poradní odbory mládeže poradě zástupců mládeže a prostřednictvím správního orgánu příslušnému shromáždění (~~výročnímu~~ ~~sborovému~~ shromáždění, konventu, synodu) ~~a poradě zástupců mládeže.~~
10. Porady zástupců mládeže jednají o záležitostech mládeže, volbou navrhuje členy odboru mládeže a podávají návrhy příslušným správním orgánům církve. Poradu svolává příslušný odbor mládeže nejméně jednou ročně alespoň s měsíčním předstihem.
11. Ve farním sboru se účastní porady mládeže všechna mládež sboru nebo rovný počet zástupců každé skupiny mládeže, je-li jich ve sboru více. Porada volbou navrhne jednoho zástupce na ~~výroční~~ ~~sborové~~ shromáždění. Je-li mladší 18 let, má pouze hlas poradní. Od staršovstva se očekává, že ho bude rovněž zvát na své schůze.
12. Členy seniorátní porady mládeže jsou všichni členové seniorátního odboru mládeže a nejvýše tři zástupci z každého farního sboru, které volí příslušná porada mládeže. Za farní sbor, ve kterém ~~ke~~ se porada neschází, vyšle zástupce staršovstva. Seniorátní porada volbou navrhne na konvent dva zástupce mládeže s hlasem poradním a dva náhradníky.
13. Členy celocírkevní porady mládeže jsou zástupci seniorátů (jeden za každé 4 sbory v seniorátu) volení seniorátní poradou mládeže, předsedové seniorátních odborů mládeže, seniorátní pracovníci ~~pověření k práci mezi mládeží~~ kazatelé pro mládež, členové celocírkevního odboru mládeže a tři volení zástupci bohoslovců ~~z řad~~ zapsaných do seznamu kandidátů služby v církvi (viz ŘSB čl. 3, odst. 2) ČCE. Porada volbou navrhne na synod tři zástupce mládeže s hlasem poradním a tři náhradníky.
14. Pro práci mládeže ~~zřizuje~~ ustanovuje církev v ÚCK oddělení mládeže a ~~ustanovuje~~ tajemníka ~~celocírkevního~~ celocírkevního faráře mládeže. Tajemník ~~farář~~ celocírkevní ~~mládeže~~ farář mládeže řídí oddělení mládeže a odpovídá za jeho činnost. Tajemník ~~Celocírkevní~~ celocírkevní farář mládeže je kazatelem povšechného sboru a za svou činnost odpovídá synodní radě. Celocírkevní farář mládeže organizuje ve spolupráci s poradním odborem mládeže synodní rady práci mládeže na celocírkevní úrovni. Vztah mezi celocírkevním farářem mládeže a poradním odborem mládeže synodní rady upravuje statut poradního odboru vydaný synodní radou.
15. Kandidáty pro volbu ~~tajemníka~~ ~~faráře~~ ~~mládeže~~ celocírkevního kazatele pro mládež vyhledává Poradní odbor mládeže synodní rady. ~~Na základě~~ S přihlédnutím k jeho doporučení předkládá synodní rada synodu návrh kandidáta (kandidátů) pro volbu ~~tajemníka~~ ~~faráře~~ ~~mládeže~~ celocírkevního kazatele pro mládež.
16. Synod volí ~~tajemníka~~ ~~faráře~~ ~~mládeže~~ celocírkevního kazatele pro mládež z kandidátů navržených synodní radou a to na dobu určitou, nejvýše na šesti let. Tajemník ~~farář~~ celocírkevní ~~mládeže~~ kazatel pro mládež může ~~sloužit~~ být zvolen nejvýše na dvě po sobě jdoucí funkční období.
17. ~~Tajemník~~ ~~farář~~ ~~mládeže~~ Celocírkevní kazatel pro mládež je virilním členem Poradního odboru mládeže synodní rady, má všechna práva a povinnosti jeho člena, nemůže však být volen jeho předsedou.
18. Je-li místo ~~tajemníka~~ ~~faráře~~ ~~mládeže~~ celocírkevního kazatele pro mládež uprázdněné, přebírá odpovědnost za výkon jeho funkce synodní rada, která na základě návrhu svého poradního odboru mládeže pověří výkonem této funkce jiného vhodného pracovníka. Toto pověření pozbývá platnosti povoláním nového ~~faráře~~ celocírkevního kazatele pro mládež.

19. ~~Návrh~~ ~~P~~ovolací listiny ~~u~~ tajemníka — faráře mládeže ~~celocírkvního kazatele pro mládež včetně souvisejících ujednání~~ připraví synodní rada ve spolupráci s Poradním odborem mládeže synodní rady a kandidátem a dá ji před volbou na vědomí synodu. předloží ho synodu jako součást návrhu kandidáta pro volbu.

Čl. 8. Výchova a vzdělávání katechumenů

1. Sbor katecheticky a pastoračně pečuje i o ~~nově přichozí, které připravuje pro přijetí křtu.~~ katechumeny a o ty, kteří žádají o přijetí do sboru. Součástí jejich vzdělávání jsou zvěst Písma, rozhovory o základech křesťanského vyznání, dějinách a ~~struktuře~~ uspořádání církve i podíl na životě sboru.
2. ~~Při přípravě výchovných a vzdělávacích programů pro nově přichozí pamatují sbory na to, že zvláště v městských sborech přibývá lidí, kteří v církvi nevyrostli.~~

Čl. 9. Výchova a vzdělávání laiků

1. Výchova a vzdělávání laiků je přípravou širokého okruhu členů církve pro práci ve sborech na všech úrovních i pro jejich působení vně sboru, s důrazem na jejich individuální vzdělávání i na přípravu k práci v týmu.
2. Výchova laiků je zaměřena na členy sboru všech generací.
3. Jednotlivé prvky výchovy laiků v církvi stanovují a upravují "Pravidla ~~Zásady~~ biblického a teologického vzdělávání laiků v církvi" ~~jako prováděcí pokyny tohoto řádu,~~ kteří vydává je synodní rada zpravidla na základě doporučení svého poradního odboru pro laiky.

Oddíl D. Závěrečná a přechodná ustanovení

Čl. 10. Platnost řádu

1. ~~Pokud tento řád neurčuje jinak, řídí se poradní odbory Statutem poradních odborů a komisí, vydaným synodní radou ČCE.~~
3. Tento řád byl schválen na 4. zasedání m 29. synodu ČCE dne 19. 22.11.1998 a vstoupil v platnost vyhlášením synodní radou dne 27. ledna 1999. a novelizován 1. zasedáním 33. synodu ČCE.
4. ~~Dnem vyhlášení platnosti tohoto řádu končí platnost Řádu křesťanské výchovy mládeže, přijatého na 1. zasedání 29. synodu ČCE dne 16. 18.11.1995 a vyhlášeného synodní radou ČCE dne 24.1.1996.~~

C) Návrh změn Jednacího a volebního řádu

Čl. 22. Členové synodu s hlasem poradním

A. Poradci synodu jsou:

1. vedoucí tajemník ÚCK
2. po třech:
 - a. zástupci mládeže ČCE zvolení podle ŘVVC,
 - b. studenti UK ETF (~~členové ČCE~~), kteří jsou podle Řádu pro studenty bohosloví ~~registrováni jako zájemci o práci církve nebo~~ zapsáni do seznamu kandidátů služby v církvi,
 - c. zástupci Diakonie ČCE,
3. dva zástupci JJ (vedoucí podpůrného odboru a vedoucí stavebního odboru),
4. jeden zástupce EA,
5. právní poradce předsednictva synodu.

Zástupce podle bodů 2a, 2b, 2c a 4 zvolí příslušná grémia na svých schůzích a oznámí jejich jména předsednictvu synodu a synodní radě. U Diakonie ČCE jsou předseda její dozorcí rady a správní rady virilními poradci, zbývajících poradce volí shromáždění Diakonie. Právního poradce předsednictva synodu navrhuje předsednictvo synodu po dohodě s PO právním.

Písm. B. a C. čl. 22 zůstávají beze změny.

D) Návrh změn Řádu pro studenty bohosloví

Čl. 3. Kandidáti služby v církvi

1. Synodní rada zve kandidáty služby v církvi nejméně dvakrát ročně k rozhovorům, zejména proto, aby s nimi promýšlela konkrétní podobu jejich budoucí služby v církvi. Podněty k rozhovoru mohou podávat i kandidáti služby v církvi.
2. Při prvním z těchto setkání zorganizuje pověřený člen synodní rady volbu, při které kandidáti služby v církvi volí ze svého středu na dobu jednoho roku 3 poradce synodu a 3 jejich náhradníky, 3 zástupce a 1 náhradníka na celocírkevní poradu mládeže a jednoho zástupce jako poradce Poradního odboru mládeže SR (viz Řád výchovy a vzdělávání v církvi čl. 7).
3. Pro kandidáty služby v církvi zprostředkuje synodní rada po ukončení čtvrtého roku studia tří-týdenní praxi ve sborech ČCE a případně podle možnosti i v jiných oblastech služby v církvi. Synodní rada hradí náklady spojené s touto praxí podle dohodnutých podmínek.
4. Synodní rada rozhoduje o podpoře písemně navržených projektů přípravy kandidátů služby v církvi (např. společné semináře, výuka hry na hudební nástroj). Kandidáti mohou synodní radě předkládat podněty k této přípravě.
5. Synodní rada pomáhá kandidátům služby v církvi při vyhledávání a sjednávání zahraničního studia. Při výběru uchazečů o zahraniční studium se přihlíží k dosavadnímu prospěchu a k doporučení UK - ETF.
6. Kandidát služby v církvi může požádat synodní radu o stipendium.
7. Kandidát služby v církvi se ke své službě připravuje poctivým a usilovným studiem. Během studia se kandidát aktivně účastní života určitého farního sboru ČCE a každoročně podává synodní radě zprávu, jak ve sboru působí.
8. Kandidát služby v církvi je povinen včas informovat synodní radu o všech změnách, které souvisejí s jeho studiem (např. přerušení, prodloužení studia) i o jiných závažných změnách v jeho osobním životě, které mají význam pro jeho budoucí práci v církvi.
9. ~~Kandidáti služby v církvi volí ze svého středu na dobu jednoho roku 3 poradce synodu a 3 jejich náhradníky a 1 zástupce a 1 náhradníka na celocírkevní poradu mládeže.~~

E) Návrh usnesení

Synodní rada předkládá synodu tyto návrhy usnesení:

1. *Synod usnáší novelu Řádu výchovy a vzdělávání v církvi navrženou v tisku č. 23 na str. 1–5.*
2. *Synod usnáší změnu Jednacího a volebního řádu čl. 22 navrženou v tisku č. 23 na str. 5.*
3. *Synod usnáší změnu Řádu pro studenty bohosloví čl. 3 navrženou v tisku č. 23 na str. 6.*